

Podsumowanie XVII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego, Gdańsk, 24-26 czerwca 2021 r.

Barbara Wizner

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Geriatrii, Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Temat przewodni:

Ryzyko sercowo-naczyniowe: nadciśnienie tętnicze, hipercholesterolemia, hiperglikemia i inne ważne czynniki ryzyka sercowo-naczyniowego

Miejsce: Gdańskie Centrum Muzyczno-Kongresowe, siedziba Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina, ul. Ołowianka 1.

Charakter: hybrydowy (uczestnicy na miejscu i dostępni zdalnie)

XVII Zjazd Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego (PTNT) zostanie zapamiętany na długo z co najmniej kilku powodów, między innymi z uwagi na niepewność dotyczącą możliwości jego organizacji z przyczyn epidemiologicznych i hybrydowego podejścia do formuły łączącej spotkania wykładowców z uczestnikami na miejscu i możliwością udziału zdalnego. Zmiana lokalizacji — przeniesienie obrad z Sopotu do Gdańska — a także nowy wymiar sesji edukacyjnych i klinicznych były kolejnymi ważnymi zmianami w tej edycji zjazdu.

Niekwestionowaną nowością była sesja inauguracyjna XVII Zjazd PTNT pod nazwą: **Ścieżki diagnostyczne — od wywiadu do optymalnego leczenia**. Podczas tej sesji zaprezentowano kilka przypadków klinicznych, ukazując kolejne etapy diagnostyki i leczenia prowadzone często w dłuższym okresie, wskazując na codzienne wyzwania i uzyskany efekt. Omawiane przykłady dotyczyły: 1 — wysportowanego, bardzo młodego mężczyzny z izolowanym nadciśnieniem skurczowym; 2 — młodej kobiety w 18. tygodniu pierwszej ciąży, skierowanej do diagnostyki i leczenia nadciśnienia, u której w dzie-

XVII Zjazd PTNT w liczbach	
3 dni	
42 sesje	
125 wykładowców, krajowych i zagranicznych	
142 wykłady	
25 prac prezentowanych podczas sesji prac oryginalnych	
370 uczestników stacjonarnych	
Uczestnicy online:	
1. dzień (czwartek):	330 osób
2. dzień (piątek):	750 osób
3. dzień (sobota):	660 osób
15 stoisk firmowych	
90 przedstawicieli firm	

ciństwie rozpoznano koarktację aorty, bez kontroli i leczenia od 11. rż.; 3 — pacjenta w średnim wieku z otyłością brzuszną i pogorszeniem kontroli nadciśnienia tętniczego po kilku latach leczenia, z finalnie rozpoznaniem pierwotnym hiperaldosteronizmem; 4 — pacjentki w średnim wieku z niedoczynnością tarczycy, otyłością centralną i łagodną formą bezde-

Adres do korespondencji: Dr hab. Barbara Wizner, Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Geriatrii, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie, ul. Jakubowskiego 2, 30-688 Kraków, tel.: (+48) 12 400 29 12; e-mail: barbara.wizner@uj.edu.pl

chu sennego z opornym nadciśnieniem tętniczym leczonej w poradni specjalistycznej z finalnie rozpoznaną dysplazją włóknisto mięśniową; 5 — młodej chorej z nadciśnieniem w ciąży, hospitalizowanej z powodu złej kontroli nadciśnienia, finalnie z rozpoznaniem guza chromochłonnego.

Podczas tegorocznego Zjazdu **podsumowano wytyczne PTNT z roku 2019** — oceniano, które zalecenia wytrzymały próbę czasu, a które nie, z uwzględnieniem perspektywy ogólnych zasad leczenia hipotensyjnego, leczenia hipolipemizującego, w odniesieniu do postępowania w nadciśnieniu tętniczym wtórnym, a także wskazano na nowe badania prowadzone w latach 2019–2021, których wyniki mogą mieć wpływ na kształtowanie zaleceń przyszłych wytycznych.

Wśród sesji tegorocznego zjazdu odnoszących się do zaleceń postępowania w szczególnych sytuacjach klinicznych należy wskazać kilka. Pierwsza z nich to sesja z udziałem zagranicznych ekspertów pt. *Nadciśnienie tętnicze wtórne — jak postępować w praktyce?*, podczas której przedstawiono między innymi aktualne stanowiska Grup Roboczych Europejskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego (ESH, *European Society of Hypertension*) z 2021 r., dotyczące praktycznego postępowania w przypadku pierwotnego aldosteronizmu i guza chromochłonnego nadnerczy.

Podczas kolejnej międzynarodowej sesji ESH pt. *Blaski i cienie terapii nadciśnienia tętniczego* poruszono różne aspekty prowadzenia terapii hipotensyjnej, m.in. przestrzeganie zaleceń, zależność między emocjami a stosowaniem się do leczenia, czy leczenie hipotensyjne w kontekście ryzyka rozwoju nowotworu.

Wśród znamienitych ekspertów zagranicznych zaproszonych do udziału w sesjach byli: prof. Anna Dominiczak (Glasgow, UK), prof. Grzegorz Bilo (Mediolan, Włochy), prof. Michel Burnier (Lozanna, Szwajcaria), prof. Reinhold Kreutz (Berlin, Niemcy), prof. Stephan Laurent (Paryż, Francja), prof. Paolo Mulatero (Turyn, Włochy), prof. Alexandre Persu (Bruksela, Belgia).

Interesującym elementem zjazdu były **sesje interdyscyplinarne**, przedstawiające wspólnie wypracowane stanowiska towarzystw naukowych. Przykładem może być sesja pt. *Hipercholesterolemia*, podczas której przedstawiono tegoroczne, jeszcze nie-

publikowane wytyczne postępowania w zaburzeniach lipidowych w Polsce — wypracowane przez kilka towarzystw naukowych i lekarskich: Polskie Towarzystwo Lipidologiczne (PTL), Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (KLRwP), Polskie Towarzystwo Kardiologiczne (PTK), Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej (PTDL), Polskie Towarzystwo Diabetologiczne (PTD) i PTNT w roku 2021.

Podczas zjazdu można było także uczestniczyć w sesjach wspólnych z PTD, Sekcjami PTK, tj. Sekcją Chorób Serca u Kobiet, Sekcją Niewydolności Serca czy Sekcją Prewencji i Epidemiologii.

Osobno odbyły się sesje zorganizowane wspólnie z Grupą Roboczą ESH ds. Dysfunkcji Seksualnych czy też sesja odnosząca się do obecności wybranych czynników psychicznych (zaburzenia lękowe, stres i strategie radzenia sobie ze stresem, depresja, zaburzenia funkcji poznawczych) i ich związku z nadciśnieniem, czyli dialog hipertensjologa z psychiatrą.

Podczas zjazdu nie zabrakło również **sesji poświęconych wybranym grupom pacjentów z nadciśnieniem**, takim jak: dzieci i młodzież, kobiety ciężarne, osoby w podeszłym wieku.

Nie mogło również zabraknąć sesji podsumowującej **stan wiedzy i zaleceń w zakresie optymalnego korzystania z różnych metod pomiaru ciśnienia tętniczego** w praktyce klinicznej.

Podczas zjazdu można było również wysłuchać ciekawych wykładów podsumowujących **wpływ COVID-19 na przebieg nadciśnienia tętniczego, cukrzycy czy udaru mózgu**.

Wśród uczestników XVII Zjazdu, którzy udzieliли informacji organizatorowi na temat specjalizacji zawodowej, najczęściej było lekarzy ze specjalizacją kardiologia, w dalszej kolejności byli to uczestnicy specjalizujący się w dziedzinach takich jak choroby wewnętrzne, hipertensjologia i medycyna rodzinna.

Sprawozdanie z ceremonii otwarcia XVII Zjazdu PTNT

Oficjalne otwarcie XVII Zjazdu PTNT nastąpiło na koniec pierwszego dnia obrad, 24 czerwca 2021 r., w Sali Koncertowej Filharmonii Bałtyckiej. Ceremonię otwarcia poprowadzili członkowie Prezydium Zarządu Głównego PTNT:

- prof. dr hab. med. Aleksander Prejbisz, Prezes PTNT
- dr hab. med. Agnieszka Olszanańska, Wiceprezes PTNT

Od lewej: dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard., dr hab. med. Agnieszka Olszanecka, dr hab. med. Jacek Wolf, prof. dr hab. med. Aleksander Prejbisz; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

- dr hab. med. Jacek Wolf, Prezes Elekt PTNT
- dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard, Sekretarz Zarządu Głównego PTNT.

Prezes PTNT, prof. Aleksander Prejbisz, powitał współprowadzących i uczestników XVII Zjazdu PTNT. Prezes Elekt, dr hab. Jacek Wolf, złożył podziękowania za wysiłek włożony w przygotowanie Zjazdu: Komitetowi Organizacyjnemu na ręce prof. Krzysztofa Narkiewicza, któremu Pan Profesor przewodniczył, oraz Komitetowi Naukowemu na ręce Prezesa PTNT, prof. Aleksandra Prejbisza, Przewodniczącego Komitetu Naukowego.

Dr hab. Agnieszka Olszanecka poinformowała, że XVII Zjazd PTNT otrzymał patronaty honorowe: Prezydent Miasta Gdańska — Aleksandry Dulciewicz, Marszałka Województwa Pomorskiego — Mieczysława Struka i Jego Magnificencji Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego — prof. Marcina Gruchały. Prof. Gruchała w kilku słowach przemówienia życzył wszystkim uczestnikom dobrych obrad, doceniając możliwość bezpośredniego spotkania, jakie niesie ze sobą ta konferencja — pierwsza od roku pandemii.

Prof. Piotr Dobrowolski powitał na ceremonii otwarcia wszystkich dotychczasowych Prezesów PTNT, z kolei obecny Prezes PTNT zwrócił się ze słowami powitania i podziękowania za przyjęcie zaproszenia do zagranicznych gości i wykładowców, obecnych na miejscu i uczestniczących zdalnie.

W dalszej części minuty ciszy uczczono wybitnych hipertensjologów, przyjaciół, którzy odeszli w ostatnim czasie: prof. Jolantę Chodakowską, prof. Franciszka Kokota, prof. Krzysztofa Marczewskiego, prof. Bożenę Raszeję-Wanic, prof. Marka Sznajderman i prof. Bożenę Wocial.

Podziękowania dla Głównych Sponsorów oraz wszystkich Darczyńców i Sponsorów XVII Zjazdu złożyła dr hab. Agnieszka Olszanecka. Wydarzenie objęte było także patronatem medialnym przez instytucje, czasopisma i wydawnictwa.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, prof. Krzysztof Narkiewicz, i Komitetu Naukowego, prof. Aleksander Prejbisz, wspólnie podsumowali organizację konferencji, dzieląc się refleksjami towarzyszącymi podczas wielu spotkań. Jak wspominał prof. Krzysztof Narkiewicz, niełatwo mu było wydobyć z siebie optymizm, chociaż należy do osób cechującym się dużym entuzjazmem, i powiedzieć podczas nagrywania spotu promującego XVII Zjazd PTNT, że spotkamy się „na żywo”, nad brzegiem Motławy. Złożył również podziękowanie dla Komitetu Naukowego na ręce prof. Aleksandra Prejbisza, wskazując na nowe pomysły podczas tegorocznego zjazdu, np. ścieżki diagnostyczno-kliniczne.

Z kolei prof. Aleksander Prejbisz podkreślił entuzjazm prof. Krzysztofa Narkiewicza i jego wiarę w to, że uda się zorganizować zjazd mimo wielu trudności i niepewności związanej z dynamiczną sytuacją epidemiologiczną w kraju. Prezes podziękował

również Partnerowi w organizacji zjazdu, firmie Via Medica, a w szczególności Pani Dorocie Kuban, „bez której — jak określił — ten zjazd by się nie odbył”.

Za pośrednictwem połączenia internetowego w ceremonii otwarcia wzięł udział Prezes Honorowy PTNT — prof. Włodzimierz Januszewicz. Witając się z władzami PTNT i uczestnikami zjazdu, zwrócił uwagę na fakt organizacji spotkania w Gdańsku jako swego rodzaju powrót do korzeni. Przyczytał krótko historię założenia towarzystwa w roku 1987, wskazując, że w grupie założycielskiej zasiada prof. Barbara Krupa-Wojciechowska z Gdańska, już drugi zjazd PTNT odbywa się w Gdańsku, a pierwszym Redaktorem Naczelnym oficjalnego czasopisma PTNT „Nadciśnienie Tętnicze” był prof. Andrzej Rynkiewicz z Gdańska. Na koniec prof. Włodzimierz Januszewicz życzył wszystkim dobrych obrad i dobrego zdrowia w czasie pandemii.

Nagrody i członkostwa honorowe PTNT

Miłą tradycją PTNT jest uhonorowanie Członków i Przyjaciół towarzystwa różnego rodzaju nagrodami. Podczas XVII Zjazdu PTNT utrzymano dotychczasowy zwyczaj.

Nagroda Prezesa PTNT

Podczas tegorocznego Zjazdu PTNT sylwetkę Laureata Nagrody Prezesa PTNT za rok 2020 przedstawił ustępujący Prezes prof. Krzysztof Filipiak.

Nagrodę przyznano prof. Michałowi Tenderze za całokształt dorobku naukowego, w uznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie badań dotyczących choroby niedokrwiennej serca, niewydolności serca i prewencji sercowo-naczyniowej. Prof. Michał Tendera był Prezesem PTK w latach 1995–1998, Prezydentem Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego w latach 2004–2006, członkiem Państwowej Akademii Nauk i Państwowej Akademii Umiejętności, pozostaje jednym z najczęściej cytowanych naukowców świata. W trakcie połączenia *online* z prof. Michałem Tenderą usłyszeliśmy, że przyjmuje nagrodę PTNT z wielką radością i pokorą. Dziękując za wyróżnienie, życzył wszystkim dobrych obrad.

Członkostwa Honorowe PTNT

W ramach XVII Zjazdu PTNT do grona Honorowych Członków PTNT zaproszono trzech naukowców z grona krajowych i zagranicznych hipertensjologów o niekwestionowanym dorobku naukowym. Prof. Krzysztof Narkiewicz przedstawił sylwetkę prof. Michela Burnier (Szwajcaria), charakteryzując Pana Profesora w sferze zawodowej jako fantastycznego naukowca, wykładowcę, dyskutanta, szefa, mentora, lidera, a w sferze prywatnej — wspaniałego ojca i męża, fana sportu (tenisa), kolegi i wielkiego fana Polski.

Prof. Jerzy Gąsowski (Kraków) przedstawił sylwetkę prof. Tomasza Grodzickiego (Kraków), pod-

Od lewej; dr hab. med. Jacek Wolf, prof. dr hab. med. Krzysztof J. Filipiak, prof. dr hab. med. Michał Tendera; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Od lewej: prof. dr hab. med. Krzysztof Narkiewicz i prof. Michel Brunier; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

sumowując sylwetkę Pana Profesora w trzech słowach: otwartość, realizm i stanowczość. Wskazał na niekwestionowany dorobek naukowy prof. Grodzickiego, jego zaangażowanie w prace towarzystwa, o czym świadczyła nagroda PTNT uzyskana już w 1996 r. za publikację w czasopiśmie *JAMA*. Jak powiedział prof. Gąsowski: *poza interną prof. Grodzicki oddał serce geriatrici*. Jako Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum „na czas” przeprowadził Szpital Uniwersytecki w Krakowie do

nowej siedziby, która w całości została przeznaczona dla pacjentów z COVID-19.

Prof. Andrzej Januszewicz (Warszawa) przedstawił sylwetkę prof. Alexandre Persu (Belgia) — klinicysty i eksperta w dziedzinie nadciśnienia wtórnego, nadciśnienia opornego oraz innych aspektów terapii nadciśnienia, czyli w zakresie obturacyjnego bezdechu sennego i dysplazji włóknisto-mięśniowej. Prof. Persu od ponad 20 lat współpracuje z zespołem kierowanym przez prof. Andrzeja Januszewicza.

Prof. dr hab. med. Jerzy Gąsowski; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Prof. dr hab med. Tomasz Grodzicki; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Nagroda PTNT dla Młodego Naukowca

Prof. Krystyna Widecka (Szczecin) została poproszona o zaprezentowanie sylwetki Laureata Nagrody Prezesów PTNT dla Młodego Naukowca, którym został dr hab. Filip Szymański, prof. UKSW, obecnie Dziekan Wydziału Medycznego Uniwersytetu im. Karola Wyszyńskiego w Warszawie. Prof. Szymański jest autorem ponad 240 prac i promotorem sześciu zakończonych przewodów doktorskich.

Nagrody PTNT za publikacje

Przewodnicząca Komisji Nagród PTNT, prof. Katarzyna Stolarz-Skrzypek (Kraków), przedstawiła laureatów nagród przyznanych za lata 2018–2019. Nagrodę za cykl publikacji przyznano zespołowi w składzie: dr hab. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard, prof. Aleksander Prejbisz, prof. Andrzej Januszewicz, za cykl siedmiu publikacji obejmujący nowe aspekty diagnostyki i leczenia wtórnych postaci nadciś-

Od lewej; prof. dr hab. med. Andrzej Januszewicz i prof. Alexandre Persu; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Od lewej: dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard., prof. dr hab. med. Krystyna Widecka, dr hab. med. Filip Szymański, prof. UKSW; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

nienia tętniczego, których łączny wskaźnik *impact factor* (IF) przekracza 25.

Przyznano także trzy równorzędne nagrody za publikację naukową dla pierwszego Autora. Laureatami tych nagród zostali: dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard (Warszawa); dr inż. Marta Rojek (Kraków), dr med. Anna Szyndler (Gdańsk). Prof. Stolarz-Skrzypek podkreśliła wyrównany poziom wszystkich wyróżnionych publikacji — wszystkie ukazały się w oficjalnym cza-

sopiśmie *ESH Journal of Hypertension*, którego wskaźnik IF przekracza 4.0.

Podczas tegorocznego zjazdu PTNT po raz pierwszy przyznano nagrodę za publikację dla młodego badacza (pierwszego Autora). W tym roku PTNT ufundowało trzy równorzędne nagrody dla dr med. Edyty Dąbrowskiej (Gdańsk), dr med. Łukasza Obryckiego (Warszawa) i lek. Pauliny Talarowskiej (Warszawa). Wszystkie prace zostały opublikowane w czasopiśmie z IF w zakresie 2.0–3.0.

Od lewej: prof. dr hab. med. Aleksander Prejbisz, dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard., prof. dr hab. med. Andrzej Januszewicz, dr hab. med. Jacek Wolf; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Od lewej: dr inż. Marta Rojek, dr hab. med. Piotr Dobrowolski, prof. NIKard., dr med. Anna Szyndler; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Od lewej: dr med. Edyta Dąbrowska, lek. Paulina Talarowska, dr med. Łukasz Obrycki; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Redaktorzy Naczelni czasopism PTNT

Prof. Aleksander Prejbisz, w imieniu całego Zarządu Głównego i Członków PTNT, podziękował prof. Krystynie Wideckiej, ustępującej Redaktor Naczelnej dwóch oficjalnych pism PTNT — *Arterial Hypertension* i *Nadciśnienie Tętnicze w Praktyce*, za ogromną pracę, która w trudnych czasach pozwoliła nie tylko utrzymać oba czasopisma na rynku, ale również rozwinąć i spowodować, że *Arterial Hypertension* jest już czasopismem rozpoznawalnym na rynku angielskojęzycznym. Prof. Krystyna Widecka, wskazu-

jąc na odmienny charakter obu czasopism, wyraziła przekonanie, że będą nadal rozwijały się prężnie, podkreśliła przy tym doświadczenie nowych Redaktorów Naczelnych.

Prezes PTNT, prof. Aleksander Prejbisz, przybliżył sylwetki i dotychczasowe doświadczenie nowych Redaktorów Naczelnych: dr hab. Jacka Wolfa (Gdańsk) i dr hab. Arkadiusza Niklasa (Poznań), którym prowadzenie czasopism powierzono w wyniku konkursu przeprowadzonego przez Zarząd Główny PTNT.

Od lewej: dr hab. med. Arkadiusz Niklas, dr hab. med. Jacek Wolf, prof. dr hab. med. Aleksander Prejbisz; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Nagroda Złotego Ciśnieniomierza PTNT

Zarząd Główny PTNT postanowił wyróżnić tytułem cztery podmioty farmaceutyczne szczególnie zasłużone dla środowiska hipertensjologów w Polsce, przyznając nagrodę Złotego Ciśnieniomierza PTNT. Nagrody odebrali przedstawiciele firm według ich nazw w kolejności alfabetycznej: Dyrektor Joanna Kawecka, Berlin-Chemie Menarini Polska; Dyrektor Agata Jaskólska-Gozdek, KRKA-Polska; Dyrektor Robert Pociupany, Servier Polska i Dy-

rektor Agata Łapińska, Zakłady Farmaceutyczne Polpharma.

Nagroda dla Dziennikarzy

Zarząd Główny PTNT po raz pierwszy w tym roku postanowił przyznać Nagrody dla Dziennikarzy w podziękowaniu za popularyzację wiedzy o nadciśnieniu tętniczym. Laureatkami zostały: red. Jolanta Gromadzka-Anzelewicz, red. Iwona Kazimierska i red. Ewa Kurzyńska.

Od lewej: Agata Jaskólska-Gozdek (KRKA-Polska), Joanna Kawecka (Berlin-Chemie Menarini Polska), Robert Pociupany (Servier Polska), Agata Łapińska (Zakłady Farmaceutyczne Polpharma); fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Od lewej: red. Iwona Kazimierska, red. Iwona Kurzyńska; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego

Klub Młodego Hipertensjologa

Z inicjatywy prof. Filipa Szymańskiego (Sekretarza ZG minionej kadencji) powołano Klub Młodego Hipertensjologa. Podczas tegorocznego Zjazdu PTNT wszyscy nowi członkowie zostali oficjalnie przyjęci i zaprezentowani według kolejności przyjmowania do Klubu: dr med. Anna Płatek, lek. Anna Ryś-Czaporowska, lek. Karolina Semczuk-Kaczmarek, dr med. Łukasz Obrycki, lek. Katarzyna Szkambuk, lek. Paulina Talarowska, lek. Anna Kańtoch, lek. Aleksandra Liżewska-Springer, lek. Dawid Lipski, lek. Damian Gojowy, lek. Tomasz Drożdż, dr med. Anna Imiela, dr med. Joanna Kanarek

-Kucner, lek. Ewa Warchoł-Cylińska, dr med. Piotr Rola, lek. Katarzyna Cierpka-Kmieć, lek. Zuzanna Lewicka-Potocka, dr med. Edyta Dąbrowska, dr med. Jakub Jasiczek, lek. Izabela Nabiałek-Trojanowska, lek. Krystian Gruszka, lek. Jakub Mochoł, student Stanisław Surma.

Zakończenie

W imieniu Zarządu Głównego PTNT, Prezes Towarzystwa, prof. Aleksander Prejbisz podziękował za udział stacjonarny lub zdalny w XVII Zjeździe PTNT, zapraszając do uczestnictwa w sesjach zaplanowanych w kolejnych dniach.

Od lewej: dr med. Anna Płatek, lek. Anna Ryś-Czaporowska, dr med. Łukasz Obrycki, lek. Paulina Talarowska, dr med. Edyta Dąbrowska, student Stanisław Surma; fot. aut. Piotra Pędziszewskiego